

ORADEA-MARE (N.-VÁRAD)
20 martie st. v.
1 aprilie st. n.

Ese in fiecare duminică
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 12.

ANUL XXX.
1894.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.
Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Vrăji, farmece și desfaceri.

Vrăjile, farmecele și desfacerile sânt trei specii deosebite de poezie poporană. Prin urmare ele nici când nu trebuie confundate una cu alta și mai puțin cu descântecel, după cum s'a făcut de cătră cei mai mulți enși până acuma.

E drept că in privința formei toate patru speciile acestea sémână foarte mult între oaltă, căci atât unele cât și altele sânt compuse, in genere, din versuri neregulate și cele mai de multe ori chiar necadențate, din cauză că ele nici când nu se cântă, ci numai se recităză in taină.

In privința cuprinsului inse, și mai cu sémă in privința scopului ce-l urmăresc, se disting foarte mult una de alta.

Pe când descântecel au totdeauna in vedere întorcerea, alinarea și vindecarea diferitelor bóle poporale, de cari sufer nu numai ómenii ci și animalele domestice, pe atunci vrăjile, farmecele și desfacerile, după cum ne vom incredința din șirele următore, au in vedere cu totul alte scopuri.

Afară de acesta, chiar și timpul când se fac, precum și obiectele cari se intrebuinteză in decursul acțiunei lor, se deosebesc cu totul de ale descântecel.

Scopul vrăjilor, sing. vrajă, este de a constrânge pe cineva, contra dorinței și voinței sale, ca să asculte și să facă toate cele ce i se spun și se pretind dela densus, apoi de a despărți pe doi soți cari trăesc in cea mai bună înțelegere și armonie, séu pe doi enși

cari se iubesc și vor să se căsătorească, și in fine de a luá somnul copiilor și laptele dela vaci, de a nenoroci séu chiar de a nimici pe cineva. Mai pe scurt dis, scopul acestora este de a face cuiva mai mult séu mai puțin reu.

Mijlócele cari se intrebuinteză de cătră vrăjitori și vrăjítore, adecă de cătră bărbații și femeile ce se ocupă cu vrăjitoria séu cu vrăjítul, sânt de regulă asemenea stricacióse, căci e lucru firesc că numai prin intrebuintarea unor plante veninóse séu a unor obiecte spurcate și molipsítore pot să buimăcescă pe cineva de cap, să-l nenorocescă in privința corporală ori spirituală, séu chiar să-l mântuescă de díle.

Fiind scopul vrăjilor reu și mijlócele stricacióse, se înțelege de sine că și toate celelalte cuvinte, cari se derivă dela cuv. vrajă, încă nu pot să aibă un înțeles mai bun decât al acestui cuvânt.

Precum subst. vrajă are înțeles de fapt séu dat, făcătura, dătătură, și aruncătură, adecă faptă rea, tot așa și verb. a vrăji înseamnă a face

cuiva reu séu simplu a face reu, apoi vrăjitorie=faptă séu făcătura rea, vrăjítură=stricat, intors pe dos, inreutățit, pocit.

Asemenea fapte rele inse pot, după credința și spusa poporului, să le facă numai niște ómeni foarte reutacióși și impetriti la inimă, cărora puțin le pasă de invetăturile și legile dumnezeesce și de ceea ce se va

GEORGE SIMICI
noul prim-ministru al Serbiei.

intemplă cu dênşii după ce se vor mută din lumea acésta.

Drept aceea și toți vrăjitorii și vrăjitoarele, cari se ocupă cu vrăjitul, sânt priviți în genere de cătră popor ca niște ômeni fără de lege, lăpêdați de Dumneđu, cari au de a face mai mult cu spiritele cele necurate, pentru că ei în vrăjile ce le rostesc, în loc să se adreseze la Dumneđu, ființa supremă și a tot puternică, ca acesta să le vie întru ajutor spre ajungerea scopului cel urmăresc, își iau cele mai de multe ori refugiul la spiritele cele necurate séu la niște ființe mitologice, ca acestea să le dea ajutorul trebuincios și să le implinescă dorința.

Altă cauză de ce sânt vrăjitorii și vrăjitoarele reu priviți de popor este și pentru că acestia de regulă vrăjesc de cum începe a se inseră și până la mieđu nopții, séu mai bine đis până la cântători, adecă numai în răstimpul acela când, nu numai tótă omenimea, ci și intréga natură se află în cea mai mare liniște și repaus și când, după credința generală a poporului român, numai spiritele cele necurate și rele alérgă în colo și încóce, căutând dóră ar puté pe cineva ca să-i facă vre-un reu, vre-o stricăciune ôre-care.

În fine, trebuie să mai amintesc încă și aceea că în genere cu vrăjitoria séu vrăjitul se ocupă mai cu sémă numai unele femei bêtrâne, cari, cum se đice, și-au trăit traiul și și-au mâncat málaiul, și cari de comun își fac dintr'acéstă o profesiuna spre a-ș puté câștigá pânea de tóte đilele; rar face acésta vre-o nevéstă séu fată, iar dintre fete numai acelea, cari au perdut tótă speranța că se vor mai puté măritá. Dar și acestea numai rar când vrăjesc singure, ci ele mai totdeauna se duc la vre-o babă șciutóre, recunoscută de vrăjitoarele, ca aceea să le facă *pe ursită séu pe dragoste*.

Farmecele sing. farmec, se disting de vrăji atât în privința cuprinsului, al scopului ce-l urmăresc și a mijlócelor ce le întrebuintéză, cât și în privința timpului când se fac.

Fărmeătorii séu fărmeacătoarele, adecă bărbații și femeile cari se ocupă cu fărmeacătoria séu fărmeacatul, după cum resultă din tóte farmecele câte îmi sânt mie până acum cunoscute, nici când nu-ș iau refugiul la vre-un spirit necurat séu la vre-o ființă mitologică, care să le vie întru ajutor spre ajungerea scopului ce-l urmăresc, ci ei de regulă se adreséză séu la Maica Domnului, ca acésta să le dea ajutorul necesar, séu la niște obiecte, bună-óră cum e apa și róua, despre cari au deplină convingere că, decă se vor curățí și limpedí de tóte aruncăturile și făceturile, de tot datul și faptul, de tótă urgia și uriciunea și se vor face cu mult mai frumoși și atrăgători decât ori-cine altul.

Scopul farmecelor este așá dar în prima linie ca cel ce farmecă séu pentru care se farmecă să se facă frumos, plăcut, atrăgător și fărmecător, anume ca să póta fi iubit, respectat, binevorbit și stimatá de tótă lumea, al doilea spre a atrage prin frumusețea, purtarea și vorba sa pe ori-cine spre sine, inse mai ales pe aceia pe cari și-a pus el ochiul, și în urmă, decă prin mijlócele și apucăturile anterioare nu și-au ajuns scopul, a fărmeacă, adecă a furá mințile celor pe cari îi iubeșce și de cari doreșce a fi iubit.

Obiectele ce se întrebuintéză de fărmecători și fărmeacătoarele în timpul fărmeacărei, fărmeacătoriei séu fărmeacăturei, sânt în genere cât se póte de curate, mai ales inse plante mirositoare, și au de scop mai mult de a atrage, a fărmeacă, a furá mințile cuiva, ca respectivul

să iubeșcă și să vorbécă numai cu acela care i-a făcut pe dragoste, nici decum inse a-l nenorocí.

Farmecele se fac, în genere, de cătră fetele și pentru fetele cele mari, ca acestea să fie bine vedute, vorbite de bine, iubite și jucate de feciori.

Iar timpul menit pentru fărmeccare e mai cu sémă înainte de răsăritul sórelui, adecă de cum prinde a se revérsá de điuá și până ce răsare sórele, când tóte spiritele cele necurate au dispărut de pe fața pământului, și când natura e mai atrăgétóre; rare-ori după răsăritul sórelui, iar după amiéđi mai nici odatá.

Desfacerile, sing. desfaceré, au de regulă indoit scop:

a) De a depártá dela sine tóte vrăjitorile și farmecele, adecă tóte făceturile și aruncăturile, tot faptul și datul, tótă mánfa, urgia și uriciunea, tótă dragostea și iubirea impusă cu de-a sila; și

b) De a se face pe sine plăcut înainte altora.

În cazul acesta scopul desfacerilor e totdeauna bun.

De multe ori inse fărmeccátóarele nu se mulțamesc numai cu o desfaceré simplă, ci ele în acelaș timp, tótă făcétura și aruncătura, tot faptul și datul, tótă mánfa, urgia și uriciunea, le întorc asupra aceluia dela care presupun ele că vine reul.

În cazul acesta desfacerile nu se pot privi numai ca niște simple depártări ale reului, ci tot odatá și ca vrăji, al căror scop e mai înainte de tóte de a întórce reul pe capul aceluia care l'a trimis, și numai după aceea cel ce desface a se face pe sine plăcut înainte lumii. De aici se vede că vine apoi și confundarea cuv. fărmeccător și fărmeccátóre cu cuv. vrăjitor și vrăjitoarele, și mai ales că, după cum am amintit și mai sus, vrăjile, farmecele și desfacerile se fac în genere de cătră una și aceeaș persónă.

De și desfacerile au un indoit scop, bun și reu, totuș ele sânt cu mult mai lesne de adunat decât vrăjile și farmecele, pentru că fărmeccátóarele sânt de părere că decă ni-a făcut noue cineva vre-un reu, nu e nici decum păcat a întórce reul respectiv pe capul celui ce ni l'a făcut, ca să șcie și el cât e de bine atunci când trebuie să suferi fără să fii cu ceva vinovat.

E fórte probabil inse că fărmeccátóarele se induplecă a destáinuí desfacerile cu mult mai lesne și mai degrabă decât vrăjile și farmecile încă și din aceea cauză, pentru că în contra acestor din urmă se află și o sémă de rugăciuni, cari se cetesc la diferite ocașii, nu numai de cătră mireni, ci chiar și de cătră servitorii altarului, și dintre cari unele pórtă chiar și numele de rugăciuni de desfaceré.

Mai departe spun fărmeccátóarele, că decă nu s'ar desface aceluia despre care se presupune că i-a făcut cineva vre-un reu, l'a vrăjit séu fărmeccat, lesne s'ar puté întemplá ca reul să progreseze din ce în ce tot mult și persónei respective să i se întempe, nu numai atare neplăcere séu daună, ci chiar și nenorocire.

În fine, e de însemnat încă și aceea că timpul desfacerilor nu e hotărít. Ci cum vede cineva că i s'a făcut reu, și reul acela presupune că i l'a făcut séu i l'a trimes vre-un dușman séu dușmancă, indată începe a-ș desface, iar decă singur nu póte, nu-i convine séu nu șcie, chémă pe o femeé șciutóre, ca aceea să-i desfacă cât se póte mai degrabă, până ce reul nu apucá a se incuibá și invec hí.

Așá dar desfacerile, ca și descátatecele, se pot face, și chiar se și fac ori când, de cum se revérsá de điuá și până ce innoptéză.

Furtună!

Nimic s'aude, nici o mișcare,
Nici o viță nici o vibraie,
Tot universul intunecat,
In somn letargic e cufundat.

Pe firul erbei tremurător,
De-odată inse trece-un fior . . .
Lumea la față pare schimbată,
Frunța electric e scuturată.

Ca un balaur șuerător,
Șueră vântul vâjiitor;
Scânteie, fulgeră negra furtună,
Norul scapără, urlă și tună.

Pe cerul negru alba săgétă
Din intuneric iată-o iată! . . .
Și iute cade și 'ngrozitor,
Cu glas de trăsnet asurđitor.

Ca șerpi de flacări focul se 'nalță
Fumul cel vĕnet, roșia cĕță
Creșce, se 'ntinde neincetat;
Arde stejarul cel fulgerat.

Vĕrful seu geme, se incovóe,
Crengile 'n flacări plesnesc, se 'ndóe
Un crac trăsneșce, se rupe-ardĕnd,
Scânteii prin cĕță se vĕd plutind.

Totul e spaimă, fior, turbare,
Sĕlbătăcie ingrozitoare,
Vĕnturi și flacări mereu sporesc,
Și gem, și urlă, și clocotesc.

Pe șesuri iĕrba este mălită,
Săcara albă e încălbită,
Plopii de frunđe sĕnt despicați,
La pământ fagii zac răsturnați;

Ca óse albe și nemișcate,
Crengi de mestĕcăn stau inșirate,
Nimic trăsneșce, nimic nu-i viu,
Pământul pare ca un pustiu.

Apoi pe 'ncetul vĕntul slăbeșce,
Și al furtunei glas amorțeșce;
Dispar a nopții negre fiori
Și plóia trece, și prirte nori
Mari ochi albaștri ceru deschide,
Pădurea verde voióă rĭde.

Sub dămb in vale prin cirĭței,
Tălănci rĕsună și clopoței;
Voióși păstorii prin crâng s'arată,
Oile sbĕră și meii saltă;

Curge puhoiul spumegător,
In depărtare tunete mor,
Sórele-apare, un curcubeu
Bé apă dulce dela pĕrĭu.

NICOLAE BELDICEAN.

Pe drum de poștă.

(Fine.)

Si la această cugetare, un trecut de ieri de alaltăieri îi readucea marșul militar comandat de soțul ei, câțiva soldați întârziându-se prin porumbi, suti-mile de morți cu care, organele opozițiunii, semĕnau câmpurile, umpleau văile și dealurile, șanțurile și colónele lor. Iar pentru întĕia órá, își da sĕma cu lámurire deplină, despre ce ar fi sórta ei și a copĭilor după mórtea lui. Dușmăni neimpăcate, ingrătitudini ascunse, așteptau óre alt ceva, decât momentul priincios? Și ei, i se va iertă óre, frumusețea, pozițiunea socială, epoca triumfală, disprețele pentru aristocrația de naștere neînsoțită de cea sufletescă, sângele boeresc ce îi curgea in vine de scrofurile prejudecărilor? . .

Da. Va rămăné cu órecare avere, zestre părintescă, va putea să lupte câțva timp, in tot cazul, își va creșce copĭii . . . inse, după acĕsta, intuneric, nópte a viitorului ne-pĕtrunsă de ochi omenești. Căt despre sprigin Domnesc, «cu însemnări pe catastife», cum putĕ să prevĕdă ce avea să fie? Ce șciea, ce simțĭa, este că odată cu mórtea lui, decă va avĕ nenorocirea să rămăné in țĕră, va intră intr'un necunoscut prăpăstios. Și atuncia, vindea din gând, case, mosii, — tot, — plecă in Franța, se stabiliă acolo cu copĭii, nu se mai întorcea nici odată; aci își cumpĕră o fermă in Normandia, pe lângă Dieppe séu Étretat, se induioșă la gândul de a 'ngrigi de găini, de a face vin de mere, de a priveghiă mulsul vacilor, se vedea cu bonetă albă pe cap, punea șorț albastru, trăiă cu liniște și inelșugare, aci, aducĕndu-și aminte de copĭi, se statorniciă in Paris, băgă pe cel mai mare in óștirea franceză, lăsă pe cel mijlociu să-și urmeze vocațiunea, să scrie romanțe, piese de teatru, poesii, — ce i-o plăcea, — pe cel mai mic, zăpĭrstea, — «Ba-bebi-bo-bū». — Al de dĕnsul nu se despărțĭa, îl ținea lângă «maman», îi luă profesori in cásă, iar mai târđfu, «vĕdĕnd și făcĕnd.»

In vremea acĕsta, trăsura se apropiă de Pitești, copilului i se făcea fóme, coșul cu oue rĕscópte, cu un curcăn fript, cu salámuri și brânzeturi, eră ridicat pe genuchi, se scotea și se intindea un șervet alb ca laptele, se spărgeau și se curățĭau ouele de cogi, gușa și pieptul curcanului se făceau nevĕđute, vinul de Bodeaux scădea in sticlă, roșĕți călduróse urcau pe amĕndoue obrazurile, ochii bătuti de ne-odihná se insuflețĭau, viitorul apărea mai puțin noros, «nu, nu se putea ca el să fi murit astfel», iar copilul ce incepea să credă și el că «nu se putea», deveniă gânditor.

Pentru el, tatăl seu eră un fel de spăimăie, nu-i vorbise mai nici odată decât cu rĕstĕlă, îl siliă pe el și pe frații sei să vie in tóte diminețile si in tóte serile ca să-i đică «Bon-jour papa», «Bon-soir pa-pa», la mesă, le porunceă să șĕdă pe scaune zmirna, drepti ca soldații, să se uite in ochii lui când le vorbeșce, se speriau de câte ori se supĕră pe bucătar, i se părea că aude încă țândările de farfurii și trântiturile de scaune.

Cu tóte acĕste, dĕnsul, l'ar fi plăns mai mult ca ori-care, dar in acele momente o luptă ciudată se pe-trecea in conșciința lui, se simțĭa cuprins de beția gónei pe care o dau caii ce intraseră in șosea, aspiră cătră libertate, virilitatea lui prematură se revoltă in contra jugului de tot minutul, ce eră bun in el eră năvălit de ce eră reu, incercă să-și analizeze simțirile și nu izbutiă, ar fi vrut să-l innece lacrimi și să-l șguduie hohete

pentru a-ș dovedi lui singur că ar regreta pe tat' seu, decă in adevăr ar muri.

Dar o laie de țigani aședată la marginea orașului încălecă șoséua cu tăbărea ei. Dênsa după ce se întocmise cu adunături din felurite părți ale țerii ce amestecaseră împreună rudari, netoți și lăieți, se statornicise mai din vreme ca de obicei, și câmpul se umpluse numai în câteva zile de coșarele lipite cu pământ galben și de bordeiele ce părea a fi acolo de când lumea. Porci, câni, leote de dânciuci în pielea gôlă, netoate ce se certau la sôre pe grămețile de balege uscate ce adunaseră de cu véra, sgomotul cujnițelor, costoiria câtorva țingiri nauntrul căroră gasperițe ardue învêrtiau otrepele ghiemuite supt picioare, inpetecările de tôte fețele ce le imbrăcă, mărgelele roșii séu albastre ce le tăcăniă la gături, cărpele și zdrențele murdare agățate de mărăcini séu purtate în parângă de crecile câte unui pom, grohăirile scrôfelor, sisăirile gășcelor, iar mai presus de ori-ce, hălălăirile guturale ale certurilor, apucau careta în haosul lor.

Caii își iuțiau mersul fără ca să mai fie năpuștiți de surugii; uni speriați, asvêrliau cu picioarele, inse cei mai mulți, puneau capetele în piept și fugiau cât puteau, ridicau nori de praf, — furtună de aer în mișcare ce însănătoșă în drumul ei atmosfera impuțită de lulele și de duhori otrăvitoare. Copilul, uitându-și posomorirea, scotea capul pe ferêștră și rîdea de balaónele ce ocărau cu măscari séu ce își puneau pólele în cap ca să-și bată dosurile la surugii ce le arseseră cu sfîrcul bicicului. În aceeaș vreme, dintre coșare și cocine, se repețeau dânciuci, se țineau droie de góna cailor, și, goi-puşcă, se dau tumba pe lângă șanțurile șoselii când nu cădeau claie peste grămadă de-asupra crăițarului zburat între dênșii, luându-se la bătaie, rostogolindu-se prin țêrînă, — morman arămfu de spinări călărite, de burți strînse în picioare, de obrazuri turtite supt ședuturi, de zgaibe în sus, de mâni înceștate pe gături, pe părți virtuale, pe tot ce se putuse apucă.

Roțile trăsorii zguduiră în sfêrșit caldarâmul Piteștilor, bicele, chiotele, scoteau în uși pe prăvăliașii din ulița cea mare, trecătorii se opriau în loc, inse cu cât se înaintă cătră bariera Bucureștilor se producea un fel de imbulzélă... trăsurile se indesiau, ulița se umplea de lume, iar din depărtare, se înalță o răpăielă monotonă ce se apropiă mereu și ce se urmă cu o cadență stăruitoare. S'ar fi crezut că este o mare în reflux, că un cataclism indeplinit fără veste a sfârșit stăvilarele pe care vécurile le-a pus la gurile Dunării, că apele sălcii în care dênsa se vérsă, s'au ridicat de-asupra nivelului obicinuit și că reintră umflate și spumóse în matca lor preistorică dintre Carpați și Balcani. Cu tôte aceste, vijelia ritmică luă proporțiuni deslușitoare, sforări lungi ca cele pe cari le-ar produce câteva mii de fóle în mișcare se împreunau într'o rêsufare gigantică ce se propagă prin undulările simetrice ale atmosferei odată cu famfare arđetóre de trîmbițe, cu bătăi în toba cea mare și cu ururi de tunuri.

Și »drum-drum-drum, dururum-drum-drum», capete de colóne apăreau, soldații înaintau cu pasuri măsurate după tobă, recuceriau orașul uliță cu uliță, abia apucau să trecă unii, că alții le luă locul, corniștii din fruntea companiilor își inbucau instrumentele cu increțiri de bărbii albăstrite de perdafurile bricelor, stégurile, se desfășurau pe de-asupra luminiișului de stângi cu fliscuri și cu sunete de aripi, ofițerii dintre plutóne séu de pe marginele lor se ducea cu săbiile trase și cu epolete de aur pe umeri fiecare cătră sórta lui; câte

unul ce zăriă ordonanța de pe capră, siluiă cu priviri cercetătóre penumbra din careta ce se oprise și recunoscând chipul ostenit al dómnei dinauntru trecea salutând milităreșce fulgerat de coboririle și de ridicările oțelului cavaleresc. Numele persónei salutate, șoptit din ofițer în ofițer, ajungea inse, până la șeful divisiunei, un colonel încă tiner ce-și punea calul în galop...

— Adevêrul voiesc să șciu adevêrul...

Dar dênșul, cu chipul ținut cu o largă curtenire în mâna dréptă, cu cea stângă pe frâne, se aplecă înainte, o reasigură pe gémul lăsat, nu șcicia nimic, se reintorcea de-a dreptul din lagăr, nu se oprise în București decât o ți, timpul trebuincios pentru a-ș odihnî divisiunea ce reintră în circumscripția ei, părea mirat că o 'ntelneșce, decă ar fi fost ceva grav, lucru i-ar fi ajuns la auđ în trecerea lui prin capitală. — Că eră bolnav, nu încăpea indoiélă... inse... dar...

Drum-drum-drum, dururum-drum-drum, vorbele lui intunecate de răpăirea brutală a tobelor păreau că se cogesc de poleielă, nu mai pêtrundeau înăuntru decât supt forma unei zbîrnăiri surde, își perdeau elocența convingetóre, soldații de diferite arme se scurgeau ca apa, uruirile tunurilor și ale ambulanțelor înlocuiau musica disciplinară a pasurilor, ulița deveniă liberă, colonelul se inclină pe cal cu o ultimă salutare, surugii plesniau din bice, clopotele se scuturau, rótele se învêrtiau, Pitești remăneau în urmă, góna își reluă fisionomia ei sêlbatică, de astă-dată șoséua n'avea să sfêrșescă decât în București, dênsa eră netedă, cu pietrișul bine bătut, văi, dealuri, erau puține, și...

«Adevêrul nu voiă să șcie decât adevêrul.»

Inse cu cât se naintă iuțéla mersului împreunată cu ostenéla drumului luat îi strîngea têmeplele cu cercuri ingustătóre, țéta i se goliă de idei, ochii i se țințiau pe cuiele poleite ce prindeau perdelele, mișcările i se făceau automate, uită de unde vine și unde se duce, își ștergea pleopele umflate cu apa de trandafir dintr'o sticlură, séu, ipnotisată, se lăsă pe spate cu singura aspirațiune de-a sosí, de-aș infundă capul între perini moi, de-aș trage plapuma pe obraz.

Copilul supt aceeaș nimicire, simțiă că privirile i se inpăiejinéză, careta, locomotivă de mică viteță, nu mai punea dela o poștă la alta decât doue ciasuri; se ajungea la Găiești cu sgomotul unei prăvăliri, prunăriile din această localitate se desfășurau de amêndoue părțile șoselii, case albe, cu stêlpi și cu pridvóre vechi, cuiburi de tericire, ascunse între frunđis, fugiau printre desisul rărît ca niște scurte licăriri, se ieșiă dintre liveđile roditóre, câmpuri monotone și nesfêrșite umpleau orisontul, erau lăsate în urmă, se iviau din nou; sórele ce deja incepea să scadă dela zenit, aureolisă globul în aphelie, miriade de schinte orbitóre se împărtiau prin aer, pulberea drumului se schimbă în praf de aur, scaieții și mărăcinii se poleiau, pêrul surugiilor se incendia, escitațiunea gónei le vilvoră obrazurile cu pacări, le sufia în corpuri virilități aprige, zdrențurile cămășilor dispăreau, frumuseți supra-omenesci îi imbrăcă, țepenia mușchilor vorbiă de drăgostri nebune cu rêsțigniri pironitóre și ecsală farmecul aphrodisiac al manifestărilor forței.

Dar ochii inpăiejinăți ai copilului se inchideau pe jumătate, clopotele cailor îi sunau în cap, ostenéla făcea să-i trecă pe dinainte șiruri de bobite galbene séu albe ce se coborau la fiecă mișcare a pleopelor, dênșul, urmăriă fenomenul cu o curiositate crescendă, acele mărgeleșe erau atât de frumoșe, se înșirau cu o diversitate de moduri așă de estraordinară, încât, îl duceau la clă-

Căința.

diri de teorii, la conceperii de idei bizare: Da, pentru ce ochii n'ar câștigă în momente de supra-escitare pătunderi ce le lipsesc în stare normală? Lumi cu totul nemateriale nu puteau oare să existe și să populeze spațiul nesfârșit? Lumina bună-ora, este ea materială? Și decă este, pentru ce de cum închizi obloanele unei odăi se face întuneric? Pentru ce nu poți s'o prind și s'o ții arestată înăuntru?... Apoi, înmulțită deducerile, ajungea la suflet, se convingea de existența lui Dumnezeu, — se coborâ peste densusul cu totă poema imensității, deslușită ieroglificele cerurilor, se cufundă în albăstrimile adânci... Timpul și locul dispăreau, stelele i se grupau împrejur, îi șoptiau că ele, împreună cu tot ce este materie, trăiesc de o viață proprie. O! Suferințele și bucuriile gigantice despre care îi vorbeau, voluptățile transcendente ce-i spuneau că resimt supt însemnăturile zguduitoare ale câte unui sôre, sfâșierile dureroase ce-l făceau să pricepă că îndură pe fie-ce minut al voluptății séu al rodniciei lor! O! Pântecul lor cutremurate supt străpungerea deflorărilor, spintecate supt silnicia nașcerilor! O! Izvoririle de ape printre crăpăturile mamelelor! O! Ethopeele cu cari umplea spațiurile: ademenirile și trădările, plânsetele și surșurile, prelungirile mișuitoare de viață ale infinitului, desfrânările soriilor, infecțiunile Venerice, ftiziile lunare, luptele pentru existență ale astrelor, bătăliile titanice, prăvălirile unor întregi sisteme, cerul plin cu tabere permanente, cu ostași colosali!

Dar sôrele ce cădea supt orisont, dispărea; brazdele lui sanguine, nuanțate în decșercere cu portocaliul și galbenul topazului séu cu cernela liliachie a ametistului limpede, se ștergeau repede inecate de nori opaci, noptea ajungea caii din urmă; la marginile extreme ale intensității razelor vizuale, unde cerul se împreună cu pământul, inserarea brumărie, zăbranic de un albastru mai întei deschis și încă străvădător, se ridică în sus, cuprindea grad cu grad părții interioari ai clopotului imensității, topiă culorile dălei espirate într'o singură nuanță universală, indigo preschimbă într'un negru desevășit de licărurile stelelor ce-l punctuau, careta cu felinarele reaprinse se cufundau din nou în întuneric, o înfinitate de licurici ce păreau că se mută dintr'o parte într'alta se arătau în fața șoselii, umpleau pe momente câmpul, soldatul se aplecă spre gém, bătea într'ensul: «Bucureșcii, cuconiță!» inima mumei tresăria, o pornia iute de tot, furtuna cailor sosiă în dreptul Bănesii, alunecă pe dinaintea ei, se năpustiă în rontul înteu; lămpile de petrol roșcau pe rënd întunericul, copilul scotea capul și se uită înaintea cailor, nu șcinea ce simția, dar eră cuprins de tremurări nervoșe, rontul al doilea se trecea cu ocolire pe după havuz, surugii opriau în scurt, jandarmi călări și mai multe trăsuri ocoliau careta:

— Nu, n'a murit, dar...

— Iute atunci! Iute!

Și roțile duruiră pe podul Mogoșoie; ele scăpărau schinte din pietre, gémurile zbărâiau între pervazuri, se trecea de biserica Sărindarului cu porțile și cu totă împrejmuirea în negru fără ca cei dinăuntru să bage de seamă, se cotia pe o ulță, se luă pe alta, se intră în sfârșit pe o pörtă, se opriă la o scară, portița se deschidea, muma și copilul săriau jos: «Cum îi e? Cum îi e?» Slugile tăceau, o femeie în negru se arată în capul scării, se aruncă de gâtul noii sosite:

— Ah! ma tante, ma chère tante!

ALESANDRU MACEDONSKI.

Fără de minte banii sânt de prisos. (Proverb arab.)

Lanțul de aur.

Comedië într'un act, de Albert Millaud.

(Urmare.)

Scena II.

Silvio, Fiameta, Stella.

Fiameta (intrând cu flori.) Bună ziua dle, bună ziua dnă!

Stella. Cât e de drăgălaș!

Fiameta. Voiți câteva flori, dnă... privește-le!

Silvio. Al garofel... vom avé o mulțime de garofel!

Stella. Ce cântai tu, colo jos, cu o voce atât de atingătoare?

Fiameta. O! e un cântec de luntraș, pe care-l cântă de obicei Bepino.

Silvio. Amantul teu?

Fiameta. Nu, dle, — logodnicul meu.

Silvio. Al îmi pare bine c'o șciu.

Stella. Ce vârstă ai tu, Fiameta?

Fiameta. Șeisprezece ani.

Silvio. Drace! și la o așa vârstă tu vrei să ispițești căsătoria?

Fiameta. Și de ce nu? Bepino me iubește, eu îl iubesc prea mult de asemenea; sântem orfani amândoi; el n'are nimic, eu n'am nimic; și nici odată noi amândoi sper că nu vom avé ceva mai mult.

Silvio. Al acesta-i deci mai mult decât trebuie pentru a contractă o căsătorie.

Fiameta. Pe când el își va conduce barca, eu voi vinde flori la San-Marco.

Silvio. Tocmai așa; uniți-ve, copii, și norocul va fi al vostru; tu, pe pământul neclintit și el pe undele lagunei; și, neintelnindu-ve decât în rare restimpuri, veți puté cu siguranță să ve iubiți un timp foarte îndelungat.

Stella. Și acum, cântă-ne acel cântec nou.

Silvio. Al cărui autor trebuie să fie Bepino, de sigur... și al cărui titlu e...

Fiameta. Necredinciosul! (Fiameta cântă.)

Pe Ninon?

Séu pe Nineta?

Pe Nineta?

Séu Ninon?

Inima îmi dăce da!

Inima îmi dăce ba!

Am cumpărat o mândră salbă

Și o cunună de flori, albă.

Pentru Nineta?

Séu Ninon?

Pentru Ninon?

Pentru Nineta?

Nineta are piciorul mic,

Ninon în față-i are șic!

Pe Ninon?

Séu pe Nineta?

Pe Nineta?

Séu Ninon?

Care purtă-v'al meu nume?

Pe care ochii-mi voi pune?

Pe Nineta ?
Pe Ninon ?
Pe Ninon ?
Séu pe Nineta ?

Când Ninona me privește ...
Când Nineta îmi șoptește ...
Inima îmi țice: da!
Inima îmi țice: ba!

Ast dublu-amor m'a amețit,
Și sufletul mi-a năucit!
Pentru Nineta ?
Séu Ninon ?
Pentru Ninon ?
Pentru Nineta ?
Inima îmi țice: da!
Inima îmi țice: ba!

Silvio (după cântec, cu un ton supărat.) Destul, nu-mi place musica. Stella, dai țece țechini și las-o să plece.

Stella (Fiametei.) Vino copilițo.
Fiameta (sărutând mâna lui Silvio.) Domnule ...
Stella (plăcând, incet lui Silvio.) Cântecul ei te-a intristat! — de sigur, scumpul meu Silvio. — Corina ...
Silvio. Corina! ... (*Ele es prin stânga.*)

Scena III.

Silvio, singur, chemând.

Stella! Stella! ... ascultă, scumpă Stella! Dar e nemai auțit ceea ce-mi spui tu ... e ceva nebunesc ... smintit! ... (*Se oprește.*) Stella își inchipuește ea Corina ... (*Ridând.*) Corina. (*Mai serios.*) Da, Corina. (*Förte serios.*) Corina! ... Corina nu prețuește cât Stella; nu ... și totuș, Corina posedă o grație, ceva mușcător ... Dar, e departe de a avé distincția fină, dulceta Stellei ... ochii sei ... astă Corină. Ș-apoi, ea-i o cocheta, îi place a provocă ... Spirit, are, — dar nu-l întrebuintează decât pentru a critică totul. O nu! n'o iubesc ... De abia me gândesc la ea ... Inima cea mai statornică pöte avé un moment de rățăcire.

Scena IV.

Silvio, Corina.

Silvio (vedând pe Corina intrând prin fund.)
Dta, dnă ?
Corina. Singur ? ... Veniam să ved pe Stella, și nu credeam să te întelnesc ... E acolo ?
Silvio. Nu, e — in grădină.
Corina. Me duc la ea.
Silvio. Corino — dar n'ai puté-o așteptă aici ?
Corina. Singură cu dta ? in patru ochi ? ... Hm!
Silvio. O clipă ...
Corina. Dcă lucrul nu e periculos, totuș pöte fi compromițtor.
Silvio. İti riđi de mine!
Corina. Nici decum ... mi-i frică să nu fiu surprinsă cu cel mai strălucit tinér din tötă Veneția! lângă Silvio, amantul cel mai credincios a celei mai perfecte din timpul de față.
Silvio. Frumusețe, care devine palidă pe lângă a dtale, și credința-mi, vai! pe care un singur cuvânt ce ai pronunță. ar puté să o surpe.

Corina. Nu e bine, dle, să faci astfel de glume.
Silvio. Din contră, îmi pare că dta își riđi de mine.
Corina. Cum, intr'adevăr, aceste cuvinte in locul acesta ... la Stella, — al pun ramașag că ești nebun.
Silvio. Lasă-me să-ți vorbesc, ascultă-me până la sfersit ... Eu știu ceea ce ți ăic, și nu sânt de loc nebun ... Da Stella, amanta mea, e incântătoare, dómnă; e o femeie adorabilă, răpitöre ... Dar și dta, Corină de-a-semenea! ... și aș voi să-mi pari urită și próstă, și să nu te mai revéd nici odată. Dta m'ai indrăcit ... Al dar asta nu-i o crimă! Admir pe Stella, sigur, și mai ales o stimez, și o iubesc, da, o iubesc ... și n'o iubesc: İnteleg bine acésta, pe când, pe dta, vai! nu te iubesc, și totuș te iubesc! Mi se pare că asta e destul de lămurit!

Corina. Ca o problemă de geometrie, intr'adevăr. Ș-apoi, îmi țici in față și fără nici un incungiur, că ai voi să fiu urită și próstă.

Silvio (cu foc.) Ț-ar plăcé öre mai bine ca să-mi pari frumoșă și spirituală ? ca in mii de complimente să-ți desveluiesc amorul meu ? Dar ori-ce muritor, in Veneția, in töte anotimpurile, nu ș-a petrecut vieța decât pentru ați cântă asta melodie.

Corina. Melodia e prea plăcută, și o ador mult ...
Silvio. Ce să-ți spun öre pentru a puté fi înteles ? ... Trebuí-va öre să-ți arunc la picioäre aur și juvaeruri ? — Mi-ai ride in nas ... Golconda intrégă o poseđi in casa ta.

Corina. Ei bine! te inșeli, Silvio; dispun de multe juvaeruri, dar ...

Silvio. Este öre ceva ce a-i dorí ? ...

Corina. Da.

Silvio. Ci spune-mi.

Corina. Un lanț.

Silvio. Alerg la faimosul juvaergtu Sismondi ...

Corina. Nu te prea grăbí, pentru Ddeul așteptă să-ți spun: voiesc un lanț de aur care să-mi orneze gätul.

Silvio. Negustorii din Veneția au mii de juvaeriale strălucite din care poți alege, și Rafael Palmi, care fabrică smalțul îmi va arată tot ce are mai superb ...

Corina. Nu, Palmi in magia lui, nu are lanțul ce-mi trebuie mie. Este unic ...

Silvio. Unic ?!

Corina. Unic ... lanțul pe care-l doresc să-l am, e tot de aur, lucrat ajur, și care se inchide prin un safir, pe care sânt săpați doi S in monogramă.

Silvio. Lanțul Stellei! ... glumești, dnă ?

Corina. Lanțul Stellei.

Silvio. De o lună, tötă lumea a putut vedé la gätul ei acest lanț ...

Corina. Și eu, pretind ca mâni, tötă lumea să-l pötă vedé la gätul meu.

Silvio. O! injurie nemai auđită pentru sërmana Stella!

Corina. Astfel e voința mea.

Silvio. O Corino! nu fii așa de crudă; in trei țile vei avé unul asemenea! ț-o jur.

Corina. Unul asemenea! in trei țile! dar peste trei țile, scumpul meu, nici voi mai visá la acest efermer capriciu!

Silvio. Dar ...

Corina. Lanțul acesta il voiu și nici decum un altul.

Silvio. Dar nu mai înteleg care ți-e scopul ?

Corina. Ascultă: İți dau un cias spre a te gândí.

Silvio. Un cias ... e prea mult, — cu dta, cineva

nu se p \acute{o} te juc \acute{a} nici o minut \acute{a} !... Al cunosc ura ta!
Tu nu ești numai vanit \acute{o} s \acute{a} și ind \acute{e} r \acute{e} tnic \acute{a} , — ești crud \acute{a}
și invidi \acute{o} s \acute{a} încă!

Corina. Eu invidi \acute{o} s \acute{a} ?... Ți-ai spus că păstrezi o c \acute{o} -
m \acute{o} r \acute{a} , și inima ta, cu t \acute{o} te astea, printr'un caprițiu in-
clin \acute{a} spre Corina; fii dar logic cel puțin. Corina po-
sed \acute{a} lanțuri de brilante, — dar și ea la r \acute{e} ndul seu,
are un capriciu... lanțul Stelei. Poți să bați in retra-
gere, dle, — și Corina p $\acute{o$ te de-ase-menea. La revedere
in cur \acute{e} nd!...

Silvio. Nici odat \acute{a} !

Corina. Al ești vrednic de laud \acute{a} ! (*Ese r \acute{i} đ \acute{e} nd*)

(Va urm \acute{a} .)

N. A. BOGDAN.

Poesii populare.

— Culese din comuna Maidan. —

De dragoste.

Du frum \acute{o} s \acute{a} fetiș \acute{o} r \acute{a} ,
Dulce ca o periș \acute{o} r \acute{a} ,
Sc \acute{o} te-mi ap \acute{a} din f \acute{a} nt \acute{a} n \acute{a} ,
Cu a ta curat \acute{a} m \acute{a} n \acute{a} ,
C \acute{a} aicea am venit,
Ca s \acute{a} -ți fiu al teu iubit,
Și s \acute{a} -mi dai a ta guriț \acute{a} ,
S \acute{a} ț-o s \acute{a} rut m \acute{a} ndruliț \acute{a} ,
C \acute{a} ești tare de mirare.
Și eu nu pot avea stare,
Cu p \acute{e} r negru și cernit,
Cu ochi negri de iubit,
C \acute{a} ai buze subțirele,
Dulcuțe ca c \acute{a} șunele,
M \acute{a} ndruța mea m \acute{a} ndruliț \acute{a} ,
S \acute{a} rutace-aș in guriț \acute{a} ,
Subt un verde merișor,
Ca s \acute{a} ne trec \acute{a} de dor,
La o tuf \acute{a} de scumpin \acute{a} ,
S \acute{a} -mi fie inima plin \acute{a} .

C \acute{a} nd pe m \acute{a} ndra mea o v \acute{e} d,
T \acute{o} t \acute{a} voia rea o perd,
Și de al teu m \acute{a} ndro dor,
Vreu puico s \acute{a} me omor,
M \acute{a} ndra mi se sup \acute{e} r \acute{a} ,
Pe voinic il m \acute{a} ng \acute{a} ea:

Dragul meu cinstit iubit,
Bine-mi pare c'ai venit,
C \acute{a} eu tare te iubesc,
Cu tine vreu s \acute{a} tr \acute{a} esc.

De prunc mic voinic fusei,
Inima m \acute{a} ndrii rupsei,
Cine dragostea n'o șcie,
Pe lume s \acute{a} nu mai fie,
Cine iubește și las \acute{a} ,
Pice-i carnea de pe \acute{o} se.

Bosioc din buriene,
Vino bade nu te teme,
C \acute{a} de cine te-ai temut,
M \acute{o} rte singur ș-a f \acute{a} cut,
Bosioc dela fer \acute{e} str \acute{a} ,

Sb \acute{l} ođi-me m \acute{a} ndro 'n cas \acute{a} ,
C \acute{a} ce-am f \acute{a} cut n'oi mai face,
De mi-i mai ved \acute{e} f \acute{a} c \acute{e} nd,
S \acute{a} me scoți in drum pl \acute{a} ng \acute{e} nd.

Neico chic \acute{a} galben \acute{a} ,
Dorul teu me l \acute{e} g \acute{a} n \acute{a} ,
T \acute{o} mna prim \acute{a} verile,
C \acute{a} nd in flor sec \acute{a} rire.

La f \acute{a} nt \acute{a} n \acute{a} la izvor,
Se 'nt \acute{e} lnir \acute{a} dor cu dor,
Se tot pup \acute{a} de s'omor,
Ca s \acute{a} le trec \acute{a} de dor,
Las b \acute{a} lo p \acute{a} n' dimin \acute{e} ț \acute{a} ,
C'oi veni prin rou \acute{a} și c \acute{e} ț \acute{a} ,
Duminec \acute{a} oi veni,
Și noi ne vom tot iub \acute{i} .

Frunđ \acute{a} verde lemnușele,
Dulce-s buze subțirele,
La doue m \acute{a} ndruța mele.

Maic \acute{a} pe min' m'ai f \acute{a} cut,
Cum đeu ț-e ț-a pl \acute{a} cut,
Nici mai mic \acute{a} nici n \acute{a} ltuț \acute{a} ,
Cum i m \acute{a} ndra mai dr \acute{a} guț \acute{a} ,
M'ai f \acute{a} cut m \acute{a} icuț \acute{a} 'n đori,
Spre dumineca de flori,
S \acute{a} fiu drag \acute{a} la feciori,
C \acute{a} ți feciori pe un lat de ț \acute{e} r \acute{a} ,
Toți al \acute{e} rg \acute{a} s \acute{a} me c \acute{e} r \acute{a} ,
Frunđ \acute{a} verde de bujor,
C \acute{a} mi-s drag \acute{a} tuturor,
M'ai f \acute{a} cut, m'ai inchinat,
De noroc m'ai desc \acute{a} ntat,
M'ai stropit cu ap \acute{a} verde,
S \acute{a} fiu drag \acute{a} cui me vede,
Și d'atunci m \acute{a} icuț \acute{a} đeu,
Pier voinici de dorul meu.

Frunđ \acute{a} verde de sub punte,
S \acute{u} nt p \acute{a} stor ales la munte,
Ș-am o turm \acute{a} de oițe,
Ș-o frum \acute{o} s \acute{a} puiculiț \acute{a} ,
C \acute{a} nd resare s \acute{f} ântul s \acute{o} re,
Ies cu turma la str \acute{i} mt \acute{o} re,
Turma-mi pașce prin coline,
Eu g \acute{a} ndesc m \acute{a} ndro la tine,
Turma-mi pașce prin verd \acute{e} ț \acute{a} ,
Eu str \acute{i} ng a mea m \acute{a} ndr \acute{a} 'n brațe.

Cin' o scornit birtu 'n drum,
Nu l'o scornit de nebun,
Ci l'o scornit de cuminte,
Cine intr \acute{a} 'n el s \acute{a} c \acute{a} nte,
De c \acute{a} nd m \acute{a} ndr \acute{a} te-am l \acute{a} sat,
Multe lacrimi ai v \acute{e} rsat,
Ai sl \acute{a} bit și te-ai uscat,
Și-ai f \acute{a} cut f \acute{a} nt \acute{a} n \acute{a} 'n sat,
F \acute{a} nt \acute{a} n \acute{a} cu trei izv \acute{o} re,
Cin' o b \acute{e} din ea s \acute{a} m \acute{o} r \acute{a} ,
Dar d \acute{e} c \acute{a} iar te-aș iubi
Tu in fire ț-ai veni.

Academia Română.

— Sesinnea generală din 1894. —

Deschiderea sesiunii generale s'a făcut ađi la 15/27 martie de dl vicepreședinte Iacob Negruzzi, prin un elogi adus memoriei lui George Barițiu, fostul președinte al Academiei; Academia a dat espresiune stimei sale prin sculare. Au fost de față următorii membrii: V. Babeș, V. A. Urechia, Gr. Stefanescu, D. Brândza, Sp. Haret, St. Fălcoian, N. Krețulescu, N. Quintescu, A. Naum, V. Maniu, dr. Felix, A. D. Xenopol, D. C. Ollanescu, A. P. Hașdeu, Iosif Vulcan, Gr. G. Tocilescu, I. Caragiani, I. Kalinderu, secretarul gen. D. A. Sturdza și membrii corespondenți Esarcu, Sava Stefanescu, Erbicean și I. Bianu totodată și in calitate de bibliotecar.

Dl secretar D. A. Sturdza a dat cetire următorului raport asupra lucrărilor făcute in 1893—94.

Domnilor colegi,

Anul, care a urmat ultimei noastre sesiuni generale, nu a fost mai cruțator pentru Academie decât cei cari l'au precedat. El a răpit Academiei pe președintele ei venerat, George Barițiu, și pe doi membri onorari, Petru Câmpeanu și Paul Bataillard.

Nu se implinise încă un an, de când Academia, dimpreună cu națiunea intrégă, a serbat, cu adâncă bucurie sufletescă, aniversarea de 80 ani a lui G. Barițiu, ajuns la adânci bătrânețe plin de vigóre și fără a fi intrerupt in lunga sa vieță șirul rodniceii sale activități.

Academia, care se mândria că a avut dela infintarea ei printre membrii cei mai activi și mai ilustrii pe un bărbat atât de invățat și de devotat națiunii ca G. Barițiu, cu puțin inainte îl alesese președinte al ei și a bătut o medalie in memoria jubileului seu. Eră natural ca in asemenea circumstanțe Academia să ia cea mai vie parte la marea durere națională, causată intregului nēm românesc prin mórtea acelu bărbat, care a strălucit intre toți prin invățătura, prin activitate, prin patriotism și prin abnegațiune. O delegațiune, compusă din dnii colegi N. Ionescu, V. Maniu, N. Quintescu și I. Kalinderu, a depus in numele Academiei o cunună pe mormântul marelui răposat și a participat la trista ceremonie a inmormântării, care s'a făcut la Sibiu. La 8 maiu, Academia a ingrigit a se face la biserica S. George-Nou din capitală un parastas pentru odihna sufletului neutatului patriot.

Dela 1838 Barițiu a fost intre muncitorii de frunte pentru renașcerea intregului nēm românesc. «Gazeta Transilvaniei» și «Fóia pentru minte, inimă și literatură» au luminat in mâna lui Barițiu o jumătate de secol pașii Românilor in cele mai grele lupte ale lor. Ultimii ani de putere și activitate el i-a consacrat spre a lăsă contemporanilor și posterității un op istoric magistral. In acéstă lucrare monumentală, care pórta titlul de «Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă», Barițiu a depus tótă bogăția indelungatelor sale studii și a meditațiunilor sale profunde asupra faselor, prin cari au trecut Români de peste Carpați in cele din urmă doue secole. Acéstă scriere este și va rămâne făclia care luminează calea, pe care Români trebuiesc să continue lucrarea desvoltării lor intre popórele cari îi inconjoră.

Prin graiu și scrieri, ca și prin fapte, Barițiu ne apare ca o figură simpatică, neavând alt gând decât desvoltarea nēmului seu. Viéta lui va rămâne de sigur in veci un exemplu demn de imitat.

La 15 aprilie 1893, a incetat din vieță la Miclăușani membrul onorar Petru Câmpeanu.

Venit din Transilvania pe la anul 1834, un lung șir de ani el a fost unul dintre cei mai invățati, dintre cei mai luminați și mai zeloși profesori ai Moldovei; mult timp director al Academiei Mihăilene din Iași, cugetător adânc in ale științei, el a publicat mai multe scrieri didactice, dintre cari amintesc «Gramatica românescă» tipărită la 1848 și la 1880.

La 1 martie st. n. 1894, a incetat din vieță la Paris membrul onorar Paul Bataillard, un vechiu și statornic amic al Românilor, care in timpurile cele mai anevoioase pentru noi, dela 1840 până la 1878, a lucrat din tóte puterile, alătura cu bărbații patrioți cari au fundat România modernă.

La 24 octobre 1893 s'a inaugurat la Galați bustul răposatului nostru coleg și președinte M. Kogălnicenu, bust făcut prin subscripțiune publică, sub conducerea și prin stăruința colegului nostru dl V. A. Urechia. Academia a luat partea ce se convenia la serbarea inaugurării, depunând o corónă și fiind reprezentat prin dl vicepreședinte Urechia.

Sedintele de peste an. In cursul anului Academia a ținut 42 ședințe, dintre cari 30 ordinare, 11 publice și 1 estraordinară. Aceste ședințe au fost ocupate cu lucrări curente privitoare la interesele private ale Academiei, cu primirea diferitelor donațiuni, cu cetirea unui insemnat numer de comunicări și de memorii știintifice. cari au ocupat mai ales cele 11 ședințe publice. (Despre aceste am raportat la timpul seu. Red.)

Publicațiunile Academiei. In cursul anului s'au făcut următoarele publicațiuni:

1. Din Analele Academiei s'au tipărit:

a) Tomul XIV—Memoriile Secțiunei literare s'a terminat cu discursul de recepțiune al dlui Iosif Vulcan despre Dimitrie Cichindeal, urmat de respunsul dlui V. A. Urechia.

b) Tomul XIV—Memoriile Secțiunei știintifice s'a format din memoriile: Niagara de dl Gr. Ștefănescu și Diagnosele plantelor fanerogame și criptogame vasculare de dl Fl. Porcius.

c) Tomul XV—Partea administrativă și desbaterile din 1892—93.

d) Tomul XV—Memoriile Secțiunei literare, format din Jocuri copilărești culese dela Români din Macedonia de dl P. N. Papahagi-Vurdună și Vrăji, farmece și desfaceri adunate de dl S. Fl. Marianu.

e) Din Tomul XV—Memoriile Secțiunei istorice, este in curs de tipărire lucrarea dlui V. A. Urechia: Documente inedite din domnia lui Alesandru Constantin Moruzi 1793—1796, din care s'au tipărit până acum 25 côle.

2. Din Istoria lui Herodot in traducerea premiată a dlui D. I. Ghica s'au tipărit côlele 24—26 și s'a terminat astfel Cartea I, care formeză tomul I al publicațiunei. Inaintea tecstului, traducătorul a adaus o prefașă și o biografie a părintelui istoriei. Intréga llucrare este tipărită și peste puține se vor primii esemp arele.

3. Din Etymologicum Magnum Romaniae dl coleg B. P. Hașdeu a tipărit a 2-a fascióră din tomul III, cuprindând cuvintele *Ban—Bat*. Acéstă fascióră vi se va presentă chiar in cursul acestei sesiuni; ea cuprinde, intre altele, studiile despre cuvintele *Basarabă* și *Basm*,

cari aruncă o lumină cu totul nouă asupra istoriei medievale a Românilor și asupra literaturii populare în genere.

Publicațiunile Hurmuzaki și cercetări istorice. Marea publicațiune istorică, care se face cu cheltuiela statului, sub auspiciile Academiei și sub numele nemuritorului Eudoxiu Hurmuzaki, a continuat dezvoltarea ei și anul trecut, atât prin tipărire de volume noue, cât și prin procurare de documente de prin diferitele archive străine. (Despre această asemenea am făcut mai de mult o dare de seamă. Red.)

Biblioteca. Șcrii mai amănunțite despre creșterea colecțiilor, cari formază biblioteca Academiei, și despre lucrările făcute pentru organizarea și buna lor întreținere și conservare, vi se vor da de comisiunea permanentă în a căreia sarcină cade supraveghierea bibliotecii. Nu pot să nu amintesc înse, în acest raport de deschidere a sesiunii generale, câteva donațiuni de o însemnătate deosebită și să atrag atențiunea dvăstre asupra câtorva grabnice trebuințe, cari sânt a se înlătură, pentru ca biblioteca să pōtă prosperă.

Reposatul nostru președinte, neuitatul G. Barițiu, a iubit și s'a interesat de prosperitatea Academiei până în ultimele sale momente. De aceea a dispus, ca totă corespondența și toate hârtiile sale să fie dispuse și păstrate în biblioteca noastră, spre a servi ca material de studiu pentru istoria lungii epoci a activității sale. La 28 maiu și la 11 iunie, dl I. G. Barițiu a predat bibliotecarului Academiei manuscrisurile și corespondența părintelui seu. Această prețioasă colecțiune s'a pus în ordine și s'a legat, formând 22 volume de corespondență și 26 volume de diferite manuscrisuri și documente.

Colegul nostru venerat și fost președinte, Ion Ghica, a ales intrăgă corespondența sa și a depus la Academie toate scrisorile, pe cari le-a cređut de interes pentru studiarea istoriei evenimentelor contemporane, la cari a luat o atât de mare și de frumoasă parte.

I. P. S. Sa părintele mitropolit al Moldovei și Sucevei Iosif Naniescu, membru onorar al Academiei, a dăruit intrăga sa bibliotecă, compusă din manuscrisuri, documente și peste 8.000 volume tipărite. Această bibliotecă este una din cele mai frumoase din țeră. Ea cuprinde cărți în diferite limbi, de cea mai mare valōre pentru istoria bisericăscă, pentru științele teologice și pentru vechea literatură romănescă. O parte din această bogată și prețioasă bibliotecă, și anume 2530 volume, s'a și depus în localul Academiei. Această donațiune este una din cele mai frumoase ce s'a făcut Academiei Romăne.

Prin donațiuni generōse de acest fel, biblioteca Academiei a crescut și creșce în mod neașteptat, din care cauză actualul local a devenit cu totul neincăpător, încat o parte din bibliotecă a trebuit să fie depusă în magazine. Delegațiunea, conform decisiunii luată de dvăstre la 1 martie anul trecut, a intervenit pe lângă ministeriul instrucțiunii publice, cerënd sumele necesare pentru mărirea localului, impusă de creșterea colecțiilor, până când vom fi fericiți a vedé construit localul definitiv.

Donațiuni, legate și fonduri. Relațiunea casierului-comptabil, pe care am onōre a o prezentă pe lângă acest raport, arată amănunțit starea actuală a fondurilor Academiei. Acı ve voi aduce la cunoștință următoarele fapte privitoare la unele donațiuni, legate și fonduri:

1. În ultima ședință a sesiunii generale din anul trecut ați ascultat atât espunerea dlui coleg Ioan Kalinderu asupra averii moștenită de dsa dela reposații

Ioan și Elena Otteteleșanu spre a fundă și a întreținé un institut pentru creșterea fetelor sărace, cât și declarațiunea sa, că doreșce a dăruí această avere Academiei, spre a asigură pentru totdeauna îndeplinirea voinței generoșilor testatori. În ședința din 16 aprilie, dl I. Kalinderu a cetit cartea de danie, prin care se transmitea Academiei această avere. Membrii atunci preșenți, în număr de 14, au decis, afară de unul, ca, în conformitate cu voința esprimată de dvăstre, să primescă cu recunoștință donațiunea făcută de dl Ioan Kalinderu pentru scopurile determinate în testament. În conformitate cu acest vot și cu prescripțiunea art. 85 din Regulament, delegațiunea a făcut actul de acceptare, investit cu formele legale, și a primit dela dl I. Kalinderu intrăga avere donată.

2. Administrațiunea donațiunii Vasile Adamache se va supune cercetării dvăstre.

Procesul cu nepoții donatorului își urmēză cursul seu normal. Sântem acum la verificarea semnăturii testamentului, contestată de adversari.

Delegațiunea a luat tōte mēsurile necesare spre a clădi pentru mormēntul reposatului o criptă, de-asupra căreia se va înălță monumentul funerar, care sperăm că va fi inaugurat în cursul verei.

În ședința dela 25 iunie Academia a hotărît a numi o comisiune, compusă din dnii colegi P. Poni și Sp. Haret, care să pregătescă un proiect de regulament pentru punerea în aplicare a voinței esprimate de Vasile Adamache în testamentul seu. Acest proiect se va supune deliberării dvăstre în cursul acestei sesiuni.

3. La 14 ianuarie, s'a comunicat Academiei testamentul reposatei Alesandra Ajderolu, trimes de executorii testamentari, dnii G. Păucescu, avocat, și Marin Petrescu, inginer. Prin acest testament se institue un legat Academiei. Cestiunea primirei legatului a fost dată în studiul dlor colegi V. Maniu și I. Kalinderu și hotărîrea definitivă remăne a se da de dvăstre în cursul acestei sesiuni.

4. În anul trecut am arătat situațiunea în care se găsiă averea reposatului Vanghelie Zappa, din care Academia primeșce, conform testamentului, 1.000 galbeni pe an. Cestiunea se află și astăzi în aceeași stare ca și în anul trecut, iar drepturile Academiei sânt încredințate apărării dlui avocat D. Geanni, asistat de dl coleg V. Maniu.

5. O pagubă însemnată a suferit Academia la 22 maiu, când un puternic uragan, venit asupra orașului Craiova, a făcut stricăciuni mari casei Macinca, proprietatea Academiei, din acel oraș. Delegațiunea a luat dispozițiuni pentru repararea caselor. Comisiunea dvăstre financiară ve va arată amănuntele acestei lucrări și va supune aprobării dvăstre cheltuelile făcute.

Concursurile Premiilor. În această sesiune sânt a se acordă cinci premii, dintre cari: doue pentru opere publicate, și trei pentru lucrări prezentate în manuscris despre diferite subiecte puse la concurs.

La concursurile acestor premii s'au prezentat următoarele publicațiuni și lucrări:

1. La Premiul Năsturel-Herșebu, de 4.000 lei, care este a se decerne unei cărți scrise în limba romănă, cu conținut de ori-ce natură, care se va judecă mai meritorie printre cele publicate dela 1 ianuarie până la 31 decembre 1893, s'au prezentat publicațiunile următoare: A. C. Cuza, Meseriașul român. Iași 1893. 1 vol. în 8°. St. Georgescu-Sergentul, Memorii din timpul rēboiului pentru independență 1877—78. Edițiunea IV. București f. an. 1 vol. în 8°. N. Maneguițu, Reunirea Românilor

din Transilvania și Ungaria. Studiu național-istoric-religios. Sibiiu 1893. 1 vol. in 8°. N. Petrașcu, Figuri literare contimpurane. București 1893. 1 vol. in 8°. N. Rădulescu-Niger, Rustice, vol. I Poesii, vol. II Nuvele. București 1893. 2 vol. in 8°. Th. D. Speranția, Tot anecdote populare, vol. III. Ed. I. București 1893. 1 vol. in 8°. G. Dem. Teodorescu, Istoria filosofiei antice. Orientul, Grecii, Romanii, Creștinii. București 1893. 1 vol. in 8°. Dr. Urechia, Igiene. București 1893. 1 vol. in 8°.

2. La Premiul Statului Lazăr, de 5.000 lei, care este a se da unei cărți scrise în limba română, cu conținut științific, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 ianuarie 1892 până la 31 decembrie 1893, séu celei mai importante invențiuni științifice făcute dela 1 ianuarie 1892 până la 31 decembrie 1893, — s'au prezentat următoarele: Constantin Chiru, Canalizarea rîurilor și irigațiuni. București 1893. 1 vol. in 8°. Dr. L. C. Cosmovici, Elemente de morphologie (anatomie-istologie) și fiziologie animală, pentru cursurile liceale. Iași 1893. 1 vol. in 8°. Dr. I. Kiriac, Curs clinic de patalogie chirurgicală. Lecțiuni profesate la Institutul de chirurgie. Vol. I, II. București 1892, 1893. 2 vol. in 8°. Dr. Ion Radianu, Tratat de chemie analitică calitativă teoretică și practică. București 1892. 1 vol. in 8°. Dr. Ion Radianu, Chimie analitică aplicată. O nouă metodă pentru dosarea chlorului și a acidului fosforic în urine. București 1893. 1 br. in 8°.

3. La Premiul Hagi-Vasile, de 5.000 lei, destinat a se da unei cărți scrise în limba română și publicată în timpul dela 1 ianuarie 1888 până la 31 decembrie 1893, cu următorul cuprins: Istoria comerțului la Români, séu Starea actuală a comerțului în România, séu Studii asupra legislațiunei comerciale în Statul român, séu ori-ce alte subiecte privitoare la comerțul român, — s'a prezentat următoarea publicațiune: Grigorie V. Maniu, Dreptul comercial. Vol. I, II. București 1893. 2 vol. in 8°.

În sesiunea generală trecută, scăpându-se din vedere a se alege comisiunea pentru esaminarea cărților prezentate la acest premiu, acea comisiune s'a ales în ședința ordinară dela 22 octobrie 1893, compusă fiind din dnii I. C. Negruzzi, I. Kalinderu și P. S. Aurelianu. Alegerea acestei comisiuni s'a făcut sub rezerva aprobării dvóstre.

4. La Premiul Statului Eliade-Rădulescu, de 5.000 lei, pus la concurs spre a se da celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: Studiu asupra basmelor române în comparațiune cu legendele antice clasice și în legătură cu ale popórelor învecinate și ale tuturor popórelor romanice, — s'a prezentat un manuscrispt cu devisa: «Ego tibi... varias fabulas conseram auresque tuas benevolas lepido susurro permulceam... Erant in quadam civitate rex et regina...»

5. La Premiul Alesandru Bodescu, de 1.500 lei, pus la concurs spre a se da celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: Istoria teatrului în România, — s'a prezentat un manuscrispt cu devisa: «Tot patria vîngétóre va învinge și astă dată. I.»

Tóte publicațiunile și manuscrisptele prezentate la concursurile acestor premii în terminul regulamentar și publicat de academie, au fost trimise la timp spre studiere comisiunilor alese pentru acest scop.

Secretar general: *D. Sturdza.*

Apoi a raportat despre donațiunile făcute Academiei, printre cari darul de frunte este făcut de dl D. A. Sturdza.

În sfêrșit s'a precedat la alegerea comisiunilor:

pentru esaminarea lucrărilor făcute în 1893—94. S'au ales dnii Caragiani, Vulcan, Naum.

În comisiunea de 9 pentru cercetarea cărților intrate la concurs, în locul repositului Barițiu și a lui Urechia, care a dimisionat, din cauza că și fiul seu se află între concurenți, s'au ales din secțiunea istorică Xenopol și Kalinderu.

În secțiunea financiară s'au ales: Babeș, Stefanescu și Poni.

Iată și programa lucrărilor secțiunii generale:

1. Raportul secretarului general despre activitatea Academiei în 1893—94.

2. Alegerea comisiunei pentru esaminarea lucrărilor făcute în 1893—94.

3. Alegerea comisiunei financiare pentru cercetarea compturilor pe 1893—94 și pentru formarea bugetului pe 1894—95.

4. Confirmarea comisiunei Premiului Hagi-Vasile pentru 1894, alésă la 22 octobrie 1893.

5. Completarea comisiunei de 9 membri pentru premiele anuale din 1894, alegându-se un membru în locul repositului G. Barițiu.

6. Raportul comisiunei însărcinate cu împărțirea cărților didactice din fondul Ioan Fétu, în 1893.

7. Alegerea comisiunei însărcinate cu distribuirea cărților didactice din fondul Ioan Fétu, în 1894.

8. Raportul comisiunei permanente a bibliotecii pentru 1893—94.

9. Propunerile prezentate la 23 martie 1893 pentru modificarea art. 58 și 62 din Regulamentul general. (Amánate la 24 martie 1893)

10. Raportul comisiunei însărcinate cu esaminarea lucrărilor făcute în 1893—94.

11. Cestiunea ortografiei. Scrierea lui *u* mut final.

12. Determinarea subiectului pentru premiul Eliade-Rădulescu de 5.000 lei din 1898.

13. Determinarea subiectului pentru premiul Lazăr de 5.000 lei din 1899.

14. Regulamentarea fundațiunei Vasile Adamache.

15. Regulamentarea fundațiunei Otetelesanu.

16. Discursurile de recepțiune ale dlor membri dr. V. Babeș, Sp. Haret, I. Kalinderu, A. Naum, D. C. Oilănescu, Gr. G. Tocilescu și A. D. Xenopol, cu răspunsurile lor. (Art. 25 Stat., 63 Reg.)

17. Raportul comisiunei financiare asupra compturilor pe 1893—94.

18. Raportul comisiunei însărcinate cu cercetarea publicațiunilor prezentate la Premiul Năsturel-Herescu, de 4.000 lei și Lazăr de 5.000 lei, pentru 1894.

19. Raportul comisiunei însărcinate cu cercetarea lucrărilor prezentate la Premiul Eliade-Rădulescu, de 5.000 lei, asupra subiectului: Studiu asupra basmelor române.

20. Raportul comisiunei asupra lucrărilor prezentate la concursul Premiului Alesandru Bodescu, de 1.500 lei, pentru 1894, asupra subiectului: Istoria teatrului în România.

21. Raportul comisiunei însărcinate cu cercetarea publicațiunilor prezentate la concursul Premiului Hagi-Vasile, de 5.000 lei, pentru 1894, asupra Comerțului la Români.

22. Alegerea comisiunei de 9 membri pentru publicațiunile cari se vor prezentă la premiele Năsturel-Herescu de 4.000 lei și Eliade-Rădulescu de 5.000 lei, pentru 1895.

23. Alegerea comisiunei care va esamină cărțile didactice ce se vor prezentă la concursul Premiului Asociațiunii Craiovene, de 1.500 lei, pentru 1895.

24. Alegerea comisiunii care va examina lucrările ce se vor prezenta la concursul premiului Lazăr, de 5.000 lei, pentru 1895, asupra subiectului: Igiene țărânilor români etc.

25. Alegerea comisiunii pentru examinarea lucrărilor cari se vor prezenta la Premiul San-Marin, de 2.000 lei, pentru 1895, asupra subiectului: Considerațiuni asupra comerțului României cu țările străine, etc.

26. Alegerea comisiunii pentru examinarea lucrărilor cari se vor prezenta la Premiul Neuschotz, de 2.000 lei, pentru 1895, asupra subiectului: Compendiu istoric asupra dezvoltării industriale la Români până în 1875.

27. Alegerea unui membru al Academiei în locul vacant în Secțiunea istorică.

28. Alegeri de membri onorari și corespondenți.

29. Formarea bugetului pentru anul 1893—94.

30. Alegerea președinților, vicepreședinților, secțiunilor pentru 1894—95. (Art. 15 Stat.)

31. Alegerea delegațiunii pentru 1894—95. (Art. 15 Statute.)

32. Raportul rețetarului general asupra lucrărilor sesiunii generale din 1894.

Ilustrațiunile din nr. acesta.

George Simici. Serbia, tinerul stat din orientul Europei, are nenorocirea d'a trece din crasă 'n crasă,

astfel încât schimbările repezi de acolo nu mai surprind pe nimene. Nu de mult iarăș a fost acolo o schimbare ministerială, noul prim-ministru este George Simici, fostul ministru-resident al Serbiei la Viena. Dânsul s'a născut la 1843; a studiat la Paris și rentorcându-se a fost aplicat la ministeriul de externe și de atunci, ca descendintele unei familii vechi, s'a urcat din tréptă 'n tréptă.

Căința. Pêrul ei undulează în valuri metăsóse, Privirea-i rătăcește în depărtare, viséază și visurile ei sbórá prin vezduh cine șcie unde. A iubit, ba iubește și acuma, inse el a tradat-o, de bună sémă a tradat-o, căci s'a dus și de-o séptémână nu i-a mai scris. Da, a uitat-o și acuma iubește pe alta. Cum se căește sêrmana! Degiaba. Tóte-s degiaba.

Mai nou dela Academie. În ședința de mercuri Academia Română a decis ca în sesiunea acésta să se țină trei discursuri de recepțiune, la care va asistá și regele. Prima vineri la 18/30 martie: Ion Kalinderu despre episc. Melchisedec, cu respuns de D. A. Sturdza; a doua vineri la 6 aprilé n. D. C. Olanescu despre Alecsandri, respunsul de I. Negruzzi; a treia vineri la 1/13 aprilé A. Naum despre George Sion, respunsul de T. Maiorescu. Tot atunci dl Hașdeu va face dare de sémă despre mersul publicațiunii Marelui Etymologic.

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN

Hainarie noua în Oradea-mare.

Am onóre a face cunoscut onorab. public, că am deschis
un magazin

al fabricii mele de haine barbatesci și de copii din Viena

în Oradea-mare, piața Bémer,
în casa Léway, la capul podului mic.

Acest magazin este *asortat foarte bogat* cu cele mai alese fabricate ale mele, care prin *calitatea escelentă a postavurilor* lucrate, cât și prin *confecționarea* lor și prin *croiul de modă*, se bucură de căutare generală.

Pe fiecare bucată este afișat *cel mai ieftin preț fics*, încât este *exclusă supraplătirea* séu *têrguicla*.

Cu stimă

M. NEUMANN.

Comandele după măsură se primesc și se efectuează prompt.

Magazinul central în Viena.

Mariahilferstrasse 35

Magazine :

Arad,
Dobrițin,
Timișóra,
Fiume,
Panciova
Neoplanta.

Magazine :

V i e n a,

Kärthnerstrasse 31.

Magazine :

Agram,
Serajevo,
Sofia,
Niș,
Triest.

Wiedener Hauptstrasse 8.

Rog a băgá de sémă adresa precis.